

**Adami Tanneri E Societate Iesv, S. Theologiæ D. Et In
Academia Ingolstad. Professoris, Theologiæ Scholasticæ
Tomus ...**

Cum triplici Indice

De Fide, Spe, Charitate, Iustitia, Religione, caeterisq[ue] virtutibus [et]
vitijs: ac varijs hominum statibus. Secvndæ Secvndæ S. Thomæ
Aqvinatis Respondens

Tanner, Adam

Ingolstadii, 1627

II. De acceptione personarum, vitio Iustitiæ distributiæ opposito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72877](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72877)

nec nisi per accidens, iniustitiæ malitiam habere, annexam, ex communi tanquam certum supponit Suarez tom 4. disp. 2. De qua re plura supra q. 6. dub. 5 & disp. 3. q. 3. dub. 6.

10 Notandum VII. Peccatum contra iustitiam esse quidem ex suo genere mortale; attamen excusari à mortali posse, tum per inaduertentiam seu inde liberationem; tum ob paruitatem materiæ, vt recte S. Thomas q. 59. a. 4. & particulatim magis constabit ex sequentibus.

D V B I V M II.

De acceptione personarum, vitio Iustitiæ distributiue opposito.

S. Thom. 2. 2. q. 63. aa. 4.

11 Inter vitia Iustitiæ opposita, primo loco tractatur à S. Thoma acceptio personarum, vt pote iustitiæ distributiue contraria; eò quod iustitia legalis propriam materiã non habeat, in qua per se violetur, vt dictum.

ASSERTIO I. Acceptio personarum est peccatum, & quidem ex suo genere mortale. Ita S. Thomas q. 63. a. 1. ex communi. Ratio est. Quia grauiter iustitiæ aduersatur, bona communia non distribuere secundum proportionem dignitatis; sed in eò, cui fit distributio, attendere personam, seu quandam eius conditionem, ob quam hoc, quod ei datur, non sit debitum. Accedunt illa Eccl. 4. v. 1. *Ne accipias personam, vt delinquas.* Iacobi 2. v. 9. *Si autem personas accipitis, peccatum operamini.*

12 ASSERTIO II. Acceptio personarum locum non habet in merã gratuitã bonorum distributione. Ita cum S. Thoma q. 63. art. 1. ad 3. communis. Probatur ex Matth. 20. v. 13. & 15. *Amice non facio tibi iniuriam, &c. Aut non licet mihi, quod volo, facere?* Ratio est. Quia acceptio personarum, cum sit vitium iustitiæ oppositum, solum habet locum in bonis ex iustitia debitis.

13 ASSERTIO III. Acceptio personarum locum habet, in distributione bonorum spiritualium, seu beneficiorum Ecclesiasticorum; si quando prætermisiss dignioribus. Ita S. Thom. q. 63. a. 2. ex communi. Quod intelligi debet iuxta dicta quæst. 6. dub. 1. ð n. 18. Quo enim modo reperitur iustitia distributiua in beneficiorum distributione, nempe materialiter, & quoad ipsam formam in distributione seruandam; eodem etiam modo in illa reperitur acceptio personarum.

14 Et vero ex suo genere mortaliter peccare, qui curatum beneficium (nam de Canonicatu, alijsq; simplicibus, aliam rationem esse probabiliter existimat Petrus Nauarrus infra n. 147.) confert minus digno, prætermisso digniore, significat S. Thomas ad 3. & recte docent Gabriel & Paludanus 4. dist. 15. Maior dist. 24. Adrianus in 4. de Restitut. Sotus 3. de iustitia q. 6. a. 2. Couarruias super regulã *peccatum* part. 2. §. 7. n. 3. Nauar. c. 17. n. 72. Syluester V. *Electio* q. 16. & V. *Acceptio personarum*, Petrus Nauarrus de Rest. l. 2. c. 2. n. 120. Val. q. 7. pun. 2. Salon hic a. 2. & alij communiter. Et colligitur ex cap. *Metropolitano*, dist. 63. & Conc. Triden. sess. 24. c. 1 & 18. de reformatione; idq; etiã seclulo honore & prouentibus, solum ministeriũ per se spectetur, vt recte Salon cõ-

tra Caietanũ & alios quosdã recentiores docet. Ratio est; quia multũ interest boni cõmunis, vt quam aptissimi & dignissimi ad eiusmodi beneficia cum graui administratione coniuncta promoueantur.

Addit Petr. Nauar. n. 63. contra Sorũ, etiã accipiẽtẽ peccare mortaliter; quod pbabilissimũ videtur, tametsi aliquis dicere posset, operariũ dignũ ab Oeconomo cõductũ, cũ ex officio, aut ratione fidelitatis, non teneatur p̄curare digniorẽ, non ita peccare laborẽ acceptando. Interim communiter fatentur omnes, si quando exiguus excelsus est, inter beneficia, vel personarum dignitatem, per se & seclulo scandalo, non peccari mortaliter.

16 ASSERTIO IV. Dignitas hæc in ordine ad beneficium Ecclesiasticũ, nõ est accipienda à dignitate personæ secundũ se spectatã; quo modo dignior est ille, qui spiritualibus gratiã donis magis abundat; sed in ordine ad p̄curationẽ boni cõmunis, ad quod bona eiusmodi spiritualia principaliter ordinantur, iuxta illud 1. Cor. 12. v. 7. *Vnicuiq; autem datur manifestatio spiritus ad vtilitatem, scilicet Ecclesiæ, siue communis, cui deseruit.* Ita S. Thomas q. 63. a. 2. ex communi. Ratio est; quia beneficia præcipue distribuuntur tanquam stipendia laborum, pro bono communi, vt dictum est q. 1. dub. 1.

Quo fit vt iuxta eundẽ, ob potentiam, nobilitatẽ vel industriã secularem, aut similitẽ conditionẽ, ad propositũ finẽ magis conducentẽ, aliquis est minus sanctus, alteri cui p̄iã sanctiori quandoq; præferendus sit. Sicut etiã cõmuniter ij, q. sunt de gremio Ecclesiæ, alijs præferuntur; idq; licite, & ex præscripto canonũ, can. *Nullus* dist. 61. quicquid Maior dixerit.

Imò probabilissimũ est, quod asserunt Sotus citatus & Petrus Nauarrus n. 166. dignum decadem Ecclesiæ, præferendum digniori de aliena.

17 Eadem ratione Prælati aliquando, cæteris paribus, licitẽ præferunt alijs eos, de quibus maiorem habent confidentiam; licet hoc facere non deberent, si quando viderent, inde scandalum sequi, aliosque hoc exemplo permotos, *con sanguineos suos, licet indignos, ad beneficia promouere, vt optime notat S. Thomas cit. a. 2.*

Eandem ob causam, fieri potest, vt quandoq; doctiori & meliori dari possit beneficium minus pingue, & pinguius minus docto & pio; si Ecclesiã tenuior, p̄pter hæreticorũ v. g. cõmixtionẽ, iudicet doctiore & meliore, vt recte cum Adriano docet Valentia.

Denique sunt quidam casus, in quibus sine culpã confertur beneficium digno, prætermisso digniore, vt cum dignus præsentatur à patrono, ad beneficium simplex, vel etiam ad curatum, (si patronus sit laicus) iuxta Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 18. Item cum quis suum beneficium resignat, alteri, vt ex communi vsũ, post Caietanum V. *Beneficium*, notat Lessius cap. 34. dub. 13. Item si fundator constituisset, vt si quis ex sua familia idoneus repertus fuerit, ei præ cæteris conferatur beneficium, etiam si curatum sit, vt cum Couarruiã in regulã *Peccatum* part. 2. §. 7. probabiliter asserit idem Lessius cap. 34. dub. 13. apud quem hæc de re plura.

18 ASSERTIO V. Vniuersim in dignitate personarum æstimanda, tria præcipue spectanda sunt. 1. vitæ probitas, ac morum honestas, ex cap. *Cum in cunctis*, de electione & cap. *Græue nimis*, de præben-

dis. II. Sacrorum scientia, prudentiaque ac solertia ad destinatum munus Ecclesiasticum obeundum necessaria, ex citatis, & Concilio Tridentino sess. 22. c. 2. & sess. 24. cap. 12. III. ætas; de qua est peculiaris titulus extra. de ætate, qualitate, & ordine præficiendorum, & agitur in Concilio Tridentino sess. 22. c. 4. & sess. 23. cap. 7. & sess. 24. cap. 12. & pluribus agetur tom. 4. de Ordine.

20 **ASSERTIO VI.** Acceptio personarum etiam locum habet in honorum distributione. Ita S. Thomas q. 63. a. 3. idq. de honoribus publicis, in choro, in Capitulo, in senatu, nemo negat: de priuatis negat Caietanus; asserit Salom, & vt apparet etiam S. Thomas. Sed videtur distinctione res componi posse; nam immediate quidem ac elicitue honorum ad obseruantiam pertinet, imperatue autem ad iustitiam commutatiuam, si pro loco & tempore, alioquin negatus honor velut contumelia deputaretur. Denique secundum formam, quæ in eo deferendo seruanda est, ad iustitiam distributiua; quia secundum debitum dignitatis ac meritum ordinem deferendus est.

21 Et quamuis per se virtuti solum debeatur, recte tamen etiam subinde deferetur, propter quædam habentia ordinem ad virtutem, vt propter officium, dignitatem, senectutem; imo etiam diuitias, quatenus secundum eas aliqui in Republica digniori loco habentur, magisque per se loquendo iuuare possunt Rempublicam; alias diuitias in honore deferendo per se nude respicere, est acceptio personarum secundum S. Iacobum cap. 2. vers. 3. & 9. Vide Aristotelem 4. Ethic. 3.

22 **ASSERTIO VII.** Etiam in secularium officiorum distributione, locum aliquo modo habet personarum acceptio. Ita Caietanus V. personarum acceptio; & colligitur ex dictis. Nam eiusmodi officia non sunt propria bona principis, sicut tributa, sed communia Reipub. quæ ea comisit Principi administranda & conferenda communis utilitatis causa. Et collat. 2. tit. Vt Iudices sine quoquo suffragio fiant, præcipitur vt personarum, quibus conferuntur officia publica, pro ijs nihil soluant.

Additq. ex communi Lessius lib. 2. c. 32. dub. 3. eos, qui assumunt ad officia secularia (vt g. ad officium gubernatoris oppidi, vel arcis, Prætoris, Iudicis, Capitanei, Secretarij, Commissarij, Quæstoris, & similia) ineptos, aut qui male putantur administraturi, peccare mortaliter, & teneri Reipublicæ ad sarcinenda damna inde secuta. Quod intellige, nisi ex causa rationabili, aliquid eiusmodi officium, per alium idoneum administrandum alicui à principe demandetur.

23 Eadem ex causa venditio eiusmodi officiorum speciem mali habet, & communiter illicita est: tum quia hac ratione facile indignis, aut certe min⁹ dignis conferuntur: tum quia administratio eorundem tunc ad propriam utilitatem potius, quam ad commune bonum refertur; peritq. ea ratione in Reipub. studium virtutis ac bonarum disciplinarum, quarum nullam haberi rationem aduertunt, vt non immerito ea venditio censeatur pestis Rerum publicarum.

24 Nec tamen interim eiusmodi officia dignis diuendere, ita malum est, vt bonis circumstantijs ita præsertim exigente Reip. necessitate, cohonestari

non possit, vt pluribus videre est apud S. Thomam opusc. ad Ducissam Brabantiam, & Sotum lib. 3. de Iustitia q. 6. a. 4. Caietanum V. officiorum venalitas, Syluestrum V. Dignitas, Salomem hic controuersia 8. Valentiam citatum, Lessium c. 32. dub. 4. Potissimum est, vt simul habeatur ratio dignitatis ac bonæ administrationis.

25 **ASSERTIO VIII.** Eadem acceptio personarum etiam locum habet in iudicijs, quatenus debita in ijs forma ac proportio non seruatur. Ita S. Thomas a. 4. & patet Leuitici 19. v. 15. Non consideres personam pauperis, nec honores vultum potentis. Iuste iudica proximo tuo. Et Prouerb. 18. v. 5. Accipere personam impij, non est bonum, vt declines à veritate iudicij. Sed nota cum Caietano ibidem, iudicia proprie ad iustitiam distributiua non spectare, sed tantum formam quandam iustitiæ distributiue in hoc consistentem, quod tam adori, quam Reo, id quod veri; conuenit ac proportionatū est, tribuitur: siue hoc oriatur ex commutatione, siue ex distributione, vt loquitur Caietanus. Plura de Iustitia distributiua, vt & de iustitia iudicis, suo loco q. 2. dub. 4. & q. 4. dub. 1. & seqq. De restitutione autē faciēda ob violatā Iustitiā distributiua in beneficiorum aliorum; bonorum communium collatione faciēda egim⁹ q. 6. dub. 1.

DVBIVM III.

De vitijs iustitiæ commutatiuæ oppositis, quibus damnum corpori infertur; ac primum de homicidio: vtrum liceat occidere brutam animantiam; improbos; tyrannos; adulterum cum uxore aut filia deprehensum; aut seipsum.

S. Thom. 2. 2. q. 64. a. 1. 2. 3. 4. 5.

26 **I**nter hæc vitia potissimum est homicidium; cuius tamen tractationem quia prolixior est, & plures difficultates cõplectitur, in plura dubia partiemur. Quæritur I. Vtrum quæcunque viuētia occidere illicitum sit?

ASSERTIO S. Thomæ q. 64. a. 1. est negatiua contra Manichæos apud Augustinū 1. de ciuit. c. 20. & l. 6. contra Faustum c. 6. Ratio est: tum quia hoc nullo iure prohibetū: tum quia ea eadē nulli sit iniuria; & vtitur homo iure suo ac dominio naturali, quod in brutam animantiam accepit, vt diximus q. 1. dub. 4.

Recte tamen notat Lessius c. 9. dub. 1. alienum esse à suauitate diuini spiritus, adeoq. peccatum, saltem veniale, animantia sine causa dolorib⁹ conficere, vt colligitur ex cura, quā his etiam de rebus habuit Deus, Exodi 23. Deut. 22. & 25. Prou. 12. Ionæ vltimo. Nec frustra est, quod à prudentibus & expertis audiui, Deum subinde talia crudelitatis generæ grauib⁹ pœnis in hac vita vindicare, vt cum Patrum memoria, quodam loco, ex sola petulantia ab incondita plebe bos viuus excoriatus fuit, qui deinde per totum oppidum libere discurrere permisus fuit. Sensim enim deinceps felicitas & florentissimus eiusdem oppidi status degenerare varijsq. miserijs affligi cœpit, &c. Est enim hic abusus quidam